

Sygn. akt **IV Ka 132/17**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 września 2017 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy IV Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący SSO Mariola Urbańska - Trzecka

Sędziowie SO Włodzimierz Hilla

SO Piotr Kupcewicz (sprawozdawca)

Protokolant sekr. sądowy Mateusz Pokora

przy udziale Przemysława Wardy – prokuratora Prokuratury Rejonowej w Inowrocławiu

po rozpoznaniu dnia 6 września 2017 r.

sprawy **G. Ł.** s. A. i H., ur. (...) w N.

oskarżonego z art. 190 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k., art. 157 § 2 k.k.

na skutek apelacji wniesionej przez prokuratora

od wyroku Sądu Rejonowego w Inowrocławiu

z dnia 22 września 2016 roku sygn. akt VI K 189/16

1. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

a. uchyla rozstrzygnięcia zawarte w punktach 4, 5, 6 i 7;

b. na podstawie art. 63 § 1 k.k. na poczet orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności zalicza oskarżonemu okres jego rzeczywistego pozbawienia wolności związany z zatrzymaniem w dniu 23 stycznia 2016r.;

2. w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

3. wymierza oskarżonemu opłatę w wysokości 180,00 (sto osiemdziesiąt) złotych za obie instancje i obciąża go wydatkami poniesionymi przez Skarb Państwa w postępowaniu odwoławczym ustalając ich wysokość na kwotę 50,00 (pięćdziesiąt) złotych.

SSO Włodzimierz Hilla SSO Mariola Urbańska - Trzecka SSO Piotr Kupcewicz

IV Ka 132/17

UZASADNIENIE

G. Ł. został oskarżony o to, że:

I. w dniu 23 stycznia 2016r. na trasie pociągu relacji G. – G. pomiędzy miejscowościami M. I. groził S. T. pozbawieniem życia, przy czym groźba ta wzbudziła u w/w uzasadnioną obawę ze zostanie spełniona, tj. o czyn z art. 190 § 1 kk w zw. z art. 12 kk

II. w dniu 23 stycznia 2016r. na trasie pociągu relacji G. – G. pomiędzy miejscowościami M. I. spowodowania obrażeń ciała u S. T. w postaci stłuczenia i bolesności w okolicy 1/2 podudzia prawego , które naruszyły czynności zarządów ciała pokrzywdzonego na okres nie przekraczający 7 dni, tj. o czyn z art. 157 § 2 kk.

Wyrokiem z dnia 22 września 2016 roku, wydanym w sprawie sygn. akt VI K 189/16, Sąd Rejonowy w Inowrocławiu orzekł:

1. uznał oskarżonego G. Ł. za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu opisanego w punkcie I wyroku z tym ustaleniem, iż wyczerpuje on znamiona czynu z art. 190§ 1 kk i za to na podstawie tego przepisu wymierzył mu karę 4 miesięcy pozbawienia wolności,
2. uznał oskarżonego G. Ł. za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu opisanego w punkcie II wyroku tj. czynu z art. 157 § 2 kk i za to na podstawie tego przepisu wymierzył mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności,
3. na podstawie art. 85 kk i art. 86 § 1 kk w miejsce wyżej orzeczonych kar wymierzył karę łączną 8 miesięcy pozbawienia wolności,
4. na podstawie art. 69 § 1 kk i art. 70 § 1 kk wykonanie wyżej orzeczonej kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres próby wynoszący 3 lata,
5. na podstawie art. 71 § 1 kk wymierzył wobec oskarżonego karę grzywny w rozmiarze 60 stawek dziennych przy ustaleniu wysokości jednej stawki na kwotę 10 złotych,
6. na podstawie art. 72 § 1 pkt 1 kk zobowiązał oskarżonego do informowania Sądu o przebiegu okresu próby,
7. na podstawie art. 63 § 1 kk na poczet orzeczonej kary grzywny zaliczył okres zatrzymania oskarżonego w dniu 23.01.2016r. przyjmując że jeden dzień rzeczywistego pozbawienia wolności równy jest dwóm dziennym stawkom grzywny,
8. wymierzył oskarżonemu 240,00 zł opłaty sądowej i obciążył go pozostałymi kosztami sądowymi w kwocie 246,65 zł.

Apelację od wyroku złożył prokurator, zaskarżając go w części dotyczącej rozstrzygnięcia o karze na niekorzyść oskarżonego, zarzucając mu obrazę prawa materialnego, a to art. 69 § 1 k.k. poprzez warunkowe zawieszenie wykonania orzeczonej wobec G. Ł. kary pozbawienia wolności w sytuacji, gdy oskarżony w czasie popełnienia przestępstw był uprzednio skazany na karę pozbawienia wolności. Prokurator wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uchylenie jego punktu 4.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja jest zasadna i prowadzić musiała do zmiany wyroku w kierunku z niej wynikającym. Od dnia 1 lipca 2015 roku w życie weszła zasadnicza zmiana treści przepisu art. 69 § 1 k.k., wprowadzająca ograniczenie możliwości stosowania warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności, wprowadzając m.in. wymóg, by w czasie popełnienia przestępstwa oskarżony nie był skazany na karę pozbawienia wolności. Treść tego przepisu nie może pozostawiać wątpliwości, że warunek braku skazania na „karę pozbawienia wolności” odczytywać należy jako obejmujący zarówno skazanie na karę bezwarunkowego pozbawienia wolności, jak i na karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania (por. m.in. wyrok Sądu Najwyższego - Izba Karna z 2017-04-28, V KK 42/17, Legalis). Oznacza to, że zastosowanie instytucji warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności wobec sprawcy przestępstwa skazanego wcześniej na karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania stanowić będzie naruszenie przepisu art. 69 § 1 k.k., a więc będzie naruszeniem przepisu prawa materialnego. Taka sytuacja zaszła w przedmiotowej sprawie.

Oskarżony dopuścił się obu przestępstw w dniu 23 stycznia 2016 roku. Wcześniej, w dniu 30 czerwca 2015 roku, został skazany wyrokiem Sądu Rejonowego w Zakopanem w sprawie sygn. akt II K 337/15 na karę 3 miesięcy pozbawienia

wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres próby w wymiarze 2 lat (k.82). Wyrok uprawomocnił się w dniu 8 lipca 2015 roku i zarówno w czasie popełnienia przestępstwa, orzekania przez sąd I instancji, jak i sąd II instancji, skazanie nie uległo zatarciu. Została więc spełniona negatywna przesłanka z art. 69 § 1 k.k., uniemożliwiająca zastosowanie wobec oskarżonego warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności za kolejne przestępstwo (przestępstwa), których się dopuścił. Warunkowo zawieszając wykonanie orzeczonej wobec oskarżonego kary łącznej pozbawienia wolności, Sąd Rejonowy dopuścił się obrazy przepisów art. 69 § 1 k.k., co rodziło konieczność zmiany zaskarżonego wyroku. Sąd Okręgowy zobowiązany był jednak nie tylko uchylić pkt 4 zaskarżonego wyroku, w którym sąd meriti warunkowo zawiesił wykonanie kary łącznej pozbawienia wolności, ale również kolejne punkty – 5, 6 i 7, w którym zawarte są rozstrzygnięcia związane z warunkowym zawieszeniem wykonania kary łącznej pozbawienia wolności. Mianowicie sąd meriti orzekł wobec oskarżonego grzywnę na podstawie przepisu art. 71 § 1 k.k., a więc grzywnę, którą orzeka się tylko w przypadku warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności, na jej poczet zaliczył okres zatrzymania, a także orzekł wobec oskarżonego obowiązek informowania o przebiegu okresu próby. Wobec uchylecia rozstrzygnięcia o warunkowym zawieszeniu wykonania kary łącznej pozbawienia wolności, konieczne było uchylene również tych dalszych rozstrzygnięć, w konsekwencji zaś okres zatrzymania oskarżonego w toku postępowania przygotowawczego należało zaliczyć – na podstawie przepisu art. 63 § 1 k.k. - na poczet orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności.

Na koniec należy odnieść się również do argumentacji, zawartej w odpowiedzi na apelację, złożonej przez obrońcę oskarżonego (k. 133-134). Sprowadza się ona przede wszystkim do twierdzenia, że uwzględnienie apelacji prokuratora spowoduje, iż orzeczone wobec oskarżonego kara pozbawienia wolności – bez jej warunkowego zawieszenia – będzie rażąco surowa. W ocenie Sądu Okręgowego argumentację zawartą w odpowiedzi na apelację należało rozważyć w celu ustalenia, czy w sprawie nie zachodzi bezwzględna przyczyna odwoławcza, wskazana w przepisie art. 440 k.p.k., tzn. czy wyrok skazujący oskarżonego na kary pozbawienia wolności, bez warunkowego zawieszenia wykonania orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności, nie będzie orzeczeniem rażąco niesprawiedliwym, w rozumieniu przepisu art. 440 k.p.k., właśnie poprzez orzeczenia kary rażąco surowej. Taka sytuacja nie zachodzi w przedmiotowej sprawie. Przede wszystkim należy pamiętać, że proces wymierzania kary ma charakter dwustopniowy. Najpierw sąd orzekający rozstrzyga o rodzaju i wysokości kary, biorąc pod uwagę dyrektywy wymiaru kary, określone w przepisach art. 53 i 54 k.k., dopiero w następnym etapie bada, czy jest możliwe zastosowanie instytucji warunkowego zawieszenia wykonania tak ustalonej kary (pozbawienia wolności), badając wystąpienie przesłanek materialnych i formalnych, wskazanych w przepisach art. 69 § 1 i 2 k.k. W przedmiotowej sprawie Sąd I instancji uznał, że karami adekwatnymi do stopnia winy i społecznej szkodliwości czynów oskarżonego, realizującymi dyrektywy prewencji indywidualnej i ogólnej, będą kary pozbawienia wolności w wymiarze 4 miesięcy i 6 miesięcy, a także kara łączna w wymiarze 8 miesięcy. Dopiero potem uznał, że kar tych (kary łącznej), oskarżony nie musi wykonywać, można warunkowo zawiesić ich wykonanie, a mimo to cele kary zostaną osiągnięte. Jak wskazano wyżej, w tym zakresie Sąd Rejonowy dopuścił się uchybienia nie dostrzegając istnienia przesłanki formalnej negatywnej w postaci wcześniejszego skazania na karę pozbawienia wolności. To jednak z woli ustawodawcy wynika, że w takim przypadku nie można warunkowo zawiesić wykonania kary pozbawienia wolności i nie może to powodować uznania, że w takiej sytuacji należało wobec oskarżonego orzec kary łagodniejszego rodzaju, w postaci kar grzywny czy ograniczenia wolności. Przeciż to, że w chwili obecnej nie można warunkowo zawieszać wykonania kary pozbawienia wolności wobec sprawcy, który w chwili czynu był skazany na karę pozbawienia wolności nie może powodować, że takiemu sprawcy będzie wymierzona kara jakościowo łagodniejsza, tylko dlatego, by nie musiał odbywać kary w warunkach zakładu karnego. Nie taki był przeciż cel ustawodawcy, wprowadzającego negatywną przesłankę formalną w znowelizowanym przepisie art. 69 § 1 k.k.

Sąd Okręgowy nie ma wątpliwości, że orzeczone wobec oskarżonego kary – tak jednostkowe, jak i kara łączna – spełniają dyrektywy wymiaru kary, określone w przepisach art. 53 k.k. i art. 85a k.k. – odnośnie kary łącznej. Zasadniczą okolicznością obciążającą była wcześniejsza karalność oskarżonego i jego działanie pod wpływem alkoholu. Oskarżony zaatakował obcego mu człowieka, bez najmniejszego powodu, grożąc mu najpierw m.in. tym, że wyrzuci go z jadącego pociągu. Przytrzymując, szarpiąc pokrzywdzonego, usiłując otworzyć drzwi wagonu powodował, że groźba ta była jak najbardziej realna. Co więcej, oskarżony nie zaprzestał swego działania, gdy pokrzywdzonemu udało się wyrwać, ale gonił go wzdłuż wagonu, kopiąc i usiłując kopać w nogi, powodując obrażenia

ciała. Wszystko to świadczy o znacznym nasileniu złej woli oskarżonego, uporze w realizacji przestępczego celu, realizowanego wobec przypadkowej osoby. Szkody, jakich doznał pokrzywdzony – nie tylko w postaci obrażeń ciała, ale przede wszystkim związane ze strachem, który oskarżony swym działaniem spowodował, bez wątpienia powodują, że społeczna szkodliwość czynów oskarżonego jest znaczna. W ocenie Sądu Okręgowego w sprawie nie zachodzą zasadnicze okoliczności łagodzące, które znosiłyby te, które powodowały konieczność wymierzenia oskarżonemu kar pozbawienia wolności, tym samym orzeczone wobec oskarżonego kary nie mogą być uznane za rażąco surowe. Kary te są adekwatne do stopnia winy i społecznej szkodliwości czynów oskarżonego, będą oddziaływać zarówno wychowawczo, jak i powstrzymają oskarżonego od popełnienia przestępstwa w przyszłości. Dają też gwarancję skutecznego zwalczania przestępczości, i pozwolą tworzyć wśród obywateli atmosferę zaufania do obowiązującego systemu prawnego, szacunku oraz respektu do organów wymiaru sprawiedliwości oraz potępienia, a nie pobłażliwości i współczucia dla ludzi, którzy to prawo łamią.

Mając na uwadze przytoczoną wyżej argumentację, przy braku okoliczności, które należy brać pod uwagę z urzędu (art. 439 k.p.k. i art. 440 k.p.k.), sąd zmienił zaskarżony wyrok w zakresie wyżej wskazanym, zaś w pozostałej części jako trafny utrzymał go w mocy (art. 437 § 1 i 2 k.p.k.).

O kosztach sądowych za postępowanie odwoławcze orzeczono po myśli przepisów art. 635 k.p.k. w zw. z art. 627 k.p.k. i art. 10 ust 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 roku o opłatach w sprawach karnych.